

پاسخ نهضت آزادی ایران

به اظهارات بی پایه آقای مجید انصاری

در پی مصاحبه جناب آقای عبدالله نوری با خبرنگار روزنامه توس در تاریخ ۹ شهریور ۷۷ و پیشنهاد ایشان به نهضت آزادی ایران درباره تغییر نام نهضت آزادی و درخواست پروانه فعالیت از وزارت کشور با انتخاب نامی جدید، موج تازه‌ای از حملات محافل مرتجع و روزنامه‌هایی نظیر رسالت، جمهوری اسلامی و کیهان به ایشان و نهضت آزادی ایران آغاز شد. آقای نوری در بخشی از مصاحبه مذکور گفته‌اند:

«... تغییر نام چه اشکالی را پیش می‌آورد؟ حتی مثال می‌زدیم که مثلاً در ترکیه به محض این‌که با حزب رفاه برخورد شد، حزب فضیلت تشکیل شد و همان برنامه‌ها و تفکر و مسیر را ادامه داد. آنها خودشان را اسیر نام نکردند. به نظر می‌رسد این که ما برنامه و فکر و ایده و همه چیز خود را معطل یک اسم بکنیم، چندان بار مثبتی ندارد...»

هنگامی که خبرنگار روزنامه توس به آقای نوری متذکر شد که نهضت آزادی ایران بیم آن را دارد که اگر به توصیه شما عمل کند، آنگاه عنوان خواهد شد که فقط اسم آنها عوض شده ولی همان چارچوب قبلی حفظ شده است، آقای نوری پاسخ دادند:

«این نوعی پیشداوری است. این که بعداً چه خواهد شد و چه خواهند گفت، به آینده مربوط می‌شود و باید در همان زمان پیرامونش بحث کرد.»

واکنش تعدادی از روزنامه‌ها که همواره با صراحت ضدیت خود را با "آزادی" اعلام کرده‌اند، حداقل مؤید این موضوع بود که بر خلاف نظر آقای نوری، نگرانی نهضت آزادی ایران به هیچ وجه پیشداوری نبوده، بلکه مبتنی بر تحلیلی واقع‌بینانه از نگرشهای حاکم بر جناح انحصارطلب و تمات‌خواهی است که در حال حاضر، اکثر اعضای کمیسیون ماده ۱۰ قانون احزاب به آن وابسته می‌باشند.^۱

نهضت آزادی ایران به خوبی می‌داند که دشمنان آزادی و حاکمیت ملت ایران، تا آنجا که بتوانند با هرگونه اقدامی که منجر به توسعه سیاسی کشور شود مخالفت خواهند کرد؛ زیرا آنها به طور غریزی این موضوع را درک می‌کنند که در شرایط برابر نخواهند توانست همچنان کلیه مراکز قدرت را در اختیار داشته باشند و اگر امکان انتخاب افراد شایسته به مردم داده شود، آنان قادر نخواهند بود همه چیز را به طور انحصاری در ید قدرت خود حفظ کنند.

در یکی از این واکنشها، آقای مجید انصاری- نماینده مجلس شورای اسلامی و مسئول کمیته سیاسی مجمع روحانیون مبارز- بار دیگر موضوعاتی را مطرح کرد که در گذشته بارها توسط وی و دیگران عنوان شده بود.

1 نهضت آزادی ایران طی نشریه شماره ۱۶۴۸ مورخ ۷۷/۶/۲۳ تحت عنوان «نقدی بر سخنان آقای عبدالله نوری درباره فعالیت نهضت آزادی ایران» به اظهار نظر درباره مصاحبه مذکور پرداخته است.

نهضت آزادی ایران پیش از این پاسخ این افراد را طی بیانیه‌های مختلف به تفصیل و به صورت مستدل داده است،^۱ لیکن لازم می‌داند که در خصوص گفته‌های اخیر آقای مجید انصاری توضیحاتی به شرح زیر ارائه کند و نیز به ایشان متذکر می‌شود که اگر سخنان نادرست را بارها هم تکرار کنند، هیچ گاه مورد پذیرش افکار عمومی قرار نخواهد گرفت.

۱- نخستین نکته‌ای که از جانب آقای انصاری مطرح شده است، صحه گذاشتن بر عملکرد غیرقانونی کمیسیون ماده ۱۰ قانون احزاب است که بر خلاف نص صریح اصل ۲۶ قانون اساسی و ماده ۶ قانون احزاب، خود را مرجع تشخیص قانونی بودن و یا غیرقانونی بودن فعالیت احزاب می‌داند.

نهضت آزادی ایران یکبار دیگر تصریح می‌کند که فعالیت کلیه احزاب علی‌الاطلاق آزاد است. در قانون احزاب تصریح شده است که کمیسیون ماده ۱۰ صرفاً بر فعالیت احزاب (با پروانه و یا بدون پروانه) نظارت دارد و اگر حزبی در فعالیت‌های خود مفاد مصرح در ماده ۶ قانون احزاب را نقض کند، کمیسیون یاد شده می‌تواند بعد از تذکر شفاهی و کتبی و اخطار، پرونده حزب را به دادگاه ذی‌صلاحیت که بر طبق اصل ۱۶۸ قانون اساسی، دادگاهی عادی و علنی و با حضور هیأت منصفه خواهد بود ارجاع کند. آیا کمیسیون ماده ۱۰ پرونده نهضت آزادی ایران، را به دادگاهی با خصوصیات فوق‌الذکر ارجاع کرده است؟ پاسخ قطعاً منفی است.

۲- بخش دیگری از مطالب مطرح شده توسط آقای انصاری شامل اتهامات بی‌اساسی است که نامبرده به نهضت آزادی ایران وارد کرده است که البته می‌توان نسبت به تمامی آنها از وی شکایت کرد؛ ولی متأسفانه رویه دستگاه قضائی در جمهوری اسلامی چنین است که چون بر اساس موضع‌گیری غیرقانونی کمیسیون ماده ۱۰، نهضت آزادی را غیرقانونی می‌داند، حق شکایت را از نهضت آزادی ایران به عنوان یک شخصیت حقوقی سلب کرده است. نهضت آزادی ایران با وجود این رویه ظالمانه، امیدوار است که با اصلاح رویه قضایی مذکور بتواند از کلیه افرادی که به ناحق، اتهامات بی‌اساسی را به نهضت آزادی ایران نسبت داده‌اند و می‌دهند، رسماً شکایت کند.

۳- آقای انصاری، برای چندمین بار موضوع نامه منتسب به رهبر فقید انقلاب را که قبلاً توسط آقای محتشمی عنوان شده بود مطرح کرده است. در این مورد، توضیحات زیر ارائه می‌شود:

یکم. نهضت آزادی ایران بارها اعلام کرده است که خط و امضای نامه منسوب به بنیانگذار جمهوری اسلامی هیچگاه طبق وصیت ایشان کارشناسی نشده است. آقای انصاری مدعی است که: «چند نفر از کارشناسان خبره دادگستری چند روز در مؤسسه مستقر شدند و با ابزاری که داشتند به اتفاق به اصلی بودن نامه رأی دادند.» (روزنامه رسالت، ۱۰/۶/۷۷)

حال باید از نامبرده پرسید که اولاً، کارشناسی در چه تاریخی انجام یافته و چرا صورت جلسه یا گواهی‌نامه کارشناسی منتشر نشده است؟ ثانیاً، چرا کارشناسی در مؤسسه نشر و حفظ آثار- و نه در

1 به عنوان نمونه، رجوع کنید به: نشریه شماره ۱۵۲۵ مورخ ۷۴/۹/۱۶ تحت عنوان «چرا نهضت آزادی فعالیت خود را قانونی می‌داند»
نشریه شماره ۱۶۳۳ مورخ ۷۶/۱۱/۲۰ تحت عنوان گزارش به ملت درباره محکومیت دبیرکل نهضت آزادی ایران»
نشریه شماره ۱۶۳۷ مورخ ۷۷/۱/۲۲ تحت عنوان «آیا فعالیت احزاب قانوناً نیاز به مجوز دارد؟»

دادگاه - صورت گرفته است؟ و ثالثاً، چرا در تاریخ ۶۹/۳/۵، هنگامی که دبیرکل فقید نهضت آزادی، شادروان مهندس بازرگان، به اتفاق وکیل نهضت آزادی ایران- آقای صدرحاج سیدجوادی- و چند تن از افسران شهربانی به عنوان کارشناس خط و امضا در شعبه ۳۴ دادرسی عمومی حاضر بودند، اصل نامه برای کارشناسی به آن شعبه ارسال نشد؟

گویا آقای انصاری عجله زیادی داشته است که هر چه سریعتر در برابر اظهارات آقای نوری واکنش نشان دهد و لذا فراموش کرده که تاریخ رأی صادر شده از سوی «کارشناسان خبره دادگستری» را اعلام کند!

دوم. آقای انصاری در خصوص این که چرا وزیر کشور وقت- آقای محتشمی- به رهبر فقید انقلاب نامه نوشته است، می‌گوید: «درباره ممنوعیت فعالیت نهضت آزادی تحت این نام و گروه توسط حضرت امام، که عالیترین مرجع تصمیم‌گیری بودند، اظهار نظر شده است.» (روزنامه کیهان، ۷۷/۶/۱۱)

در این مورد باید از آقای انصاری پرسید که وی بر طبق کدام اصل قانون اساسی و یا کدام ماده قانون احزاب چنین ادعایی دارد؟

پیشتر گفته شد که تنها مرجع صلاحیتدار برای تشخیص قانونی بودن یا غیرقانونی بودن فعالیت احزاب، دادگاهی است که به موجب اصل ۱۶۸ قانون اساسی به طور عادی و علنی و با حضور هیأت منصفه تشکیل شود.

جناب آقای انصاری!

درست است که شما همیشه با فعالیت آزاد احزاب سیاسی مخالف بوده‌اید و در دوره اول مجلس سعی کردید که ماده ۶ قانون احزاب- که فعالیت احزاب را آزاد اعلام می‌کند- تصویب نشود و موفق هم نشدید، اما به هر حال، شما اکنون نماینده مجلس شورای اسلامی هستید و تا چندی پیش نماینده همین مجلس در کمیسیون ماده ۱۰ قانون احزاب بودید. به نفع و صلاح شماست که به هنگام مصاحبه یا سخنرانی سعی کنید که گفته‌هایتان بر اساس اصول و مبانی قانونی باشد.

سوم. نهضت آزادی ایران پیشتر اعلام کرده است که انتساب نامه مورد ادعای آقای محتشمی به رهبر فقید انقلاب ظلم مضاعفی در حق ایشان است. اگر قرار باشد که انتساب این نامه به بنیانگذار جمهوری اسلامی پذیرفته شود، به ناچار باید مطالبی را که مرحوم حاج سیداحمد خمینی ضمن عیادت از زنده‌یاد مهندس بازرگان در بیمارستان دی تهران در تاریخ ۱۷ آذر ۱۳۷۳ بیان کردند، نادرست قلمداد کرد. ایشان در آن دیدار کوتاه چنین گفتند: «امام همیشه به ایمان و تدین شما اعتقاد داشتند.» سپس از مرحوم بازرگان حلالیت طلبیده و گفتند: «ما را دعا کنید.» (روزنامه اطلاعات، ۲۳ اسفند ۱۳۷۵)

ملت ایران به خوبی می‌داند که زنده‌یاد مهندس بازرگان از مؤسسان نهضت آزادی ایران بودند و تا هنگام درگذشتشان سمت دبیرکلی آن را داشتند.

آقای، انصاری! پاسخ شما به این تناقض و تعارض چیست؟

چهارم. با توضیحاتی که داده شد، به نظر می‌رسد آقای انصاری و دیگران که از فرایند کنونی توسعه سیاسی بی‌مناکند، بهتر است لااقل برای حفظ شأن و اعتبار خودشان، در برابر خواسته بحق ملت ایران تسلیم شوند و سعی کنند طبق قانون سخن بگویند و عمل نمایند.

آقای انصاری!

بر کسی پوشیده نیست که شما به‌رغم عضویت در مجمع روحانیون مبارز و تعلق به جناح موسوم به «جپ»، در واکنش به فرایند توسعه سیاسی و آزادی فعالیت احزاب با افراطی‌ترین محافظ دست راستی همسو هستید. با این حال، اگر شما اصرار دارید که فعالیت نهضت آزادی ایران غیرقانونی قلمداد شود، بهتر است از رویه‌های قانونی پیروی کنید. هر گونه اظهار نظر و نامه و رأیی که از مجاری قانونی نگردد و از جانب دادگاه صلاحیتدار عادی علنی که با حضور هیأت منصفه تشکیل شده باشد، صادر نشود، فاقد وجاهت قانونی و بی‌اعتبار است. والعاقبه للمتقین

روابط عمومی

نهضت آزادی ایران